

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові КАДРИ

№ 18 (677)

П'ятниця

2

Червня

1961 року

Ціна 2 коп.

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

В цьому році звіти і вибори в партійних організаціях проходять в час, коли наша партія і народ готуються до XXII з'їзду КПРС. Трудящі нашої країни, комуністи і безпартійні прагнуть зустріти з'їзд новими успіхами в усіх галузях своєї трудової діяльності.

Ідучи назустріч XXII з'їзду КПРС, наша партійна організація і весь колектив університету досягли певних позитивних результатів в боротьбі за поліпшення науково-дослідної, учбово-методичної і виховної роботи.

Рік, що минув після звітно-виборних університетських партійних зборів, був першим роком роботи партійної організації університету в умовах нової структури, коли первинними партійними організаціями є факультетські організації, які працюють під керівництвом парткому. Ця зміна структури партійної організації підвищила оперативність у розв'язанні питань життя університету, піднесла роль партійних організацій факультетів в усіх галузях нашої роботи.

Минулого року в результаті приєднання до університету інституту іноземних мов, заочного юридичного інституту та філологічного факультету педагогічного інституту значно поповнився склад нашої партійної організації. Більшість комуністів, які прийшли в зв'язку з цим до університету, активно включились в роботу нашої організації. Тут слід відзначити таких товаришів, як А. А. Жаборюк, Г. П. Пелих, Н. А. Москаленко (філологічний факультет), М. П. Мудесіті, Є. М. Григорук (факультет іноземних мов), І. О. Середя (юридичний факультет) та ін.

Звітно-виборні факультетські партійні збори, що вже відбулися, свідчать про те, що наша партійна організація за минулий рік зміцніла організаційно, зросла активність комуністів, піднісся рівень критики і самокритики.

Добре пройшли партійні збори на філологічному, біологічному, географічному факультетах, в науковій бібліотеці та інших організаціях. На цих зборах комуністи ґрунтовно аналізували і оцінювали роботу бюро і секретарів, висловлювали

цінні зауваження і пропозиції. Особливо багато уваги на звітно-виборних партійних зборах комуністи у своїх виступах приділяли питанням піднесення наукової кваліфікації викладачів, зміцненню зв'язку наукової роботи з практикою, поліпшенню якості викладання. Відзначалось, що в нас покищо мають місце випадки, коли лекції читаються окремими викладачами сухо, нецікаво, а іноді і не досить кваліфіковано.

Багато уваги приділялось питанням ідейно-виховної роботи партійних організацій. Велика роль у цій роботі належить методологічним семінарам. Добре працював методологічний семінар на біологічному факультеті; методологічний семінар лінгвістів філологічного факультету та факультету іноземних мов.

Багато цінних побажань було висловлено на партійних зборах з питань виховної роботи серед студентів. Партійні бюро факультетів повинні приділяти ще більше уваги керівництву роботою комсомольських бюро, поліпшенню виховної роботи в комсомольських групах. Новообраним партійним бюро слід уважно вивчити і узагальнити критичні зауваження і пропозиції комуністів для того, щоб покласти їх в основу своєї дальшої діяльності.

Сьогодні відбудеться звітно-виборна партійна конференція університету. На цій конференції буде підбито підсумки діяльності університетської партійної організації за період, що минув з листопада 1960 року. В центрі уваги конференції повинні бути питання, пов'язані з перебудовою нашої роботи в світлі історичних рішень XXI з'їзду КПРС про зв'язок школи з життям, постанови ЦК КПРС «Про завдання партійної пропаганди». Глибокий аналіз життя партійної організації, рішуча критика недоліків у її діяльності повинні допомогти майбутньому складу парткому та партійним бюро домогтися значного поліпшення своєї роботи.

Рішення звітно-виборної конференції університету допоможуть комуністам зосередити увагу на нерозв'язаних питаннях і гідно зустріти XXII з'їзд КПРС.

Першими закінчили сесію студенти-географи. Останні іспити приймалися 30 травня, а потім студенти географічного факультету почали роз'їжджатись на літню практику. Звичайно, все це не стоїть на дипломатів: в них попереду — державні іспити і... самостійна робота.

А їх молодші товариші в своїй більшості успішно склали сесію. Трохи невдало склали іспит з історії КПРС першокурсники: мабуть підготовка була недостатньою... Хороші результати в майбутніх економгеографів (3 і 4 курси). На «відмінно» склали всі іспити: Ковальов, Лушук, Сторчевий, Полоса, Голубовський, Николаєнко та ін.

Деякі групи вже відправились на практику; всі останні ідуть сьогодні. Для них почалося цікаве туристське літо. На Урал ідуть знайомі нам економгеографи, на Кавказі проходять практику геофізики. Деякі групи вивчатимуть фізико-географічні особливості та розміщення сільськогосподарських угідь Іванівського району.

Зустрінемося у вересні, дорогі друзі! Бажаємо вам корисно і цікаво провести літо!

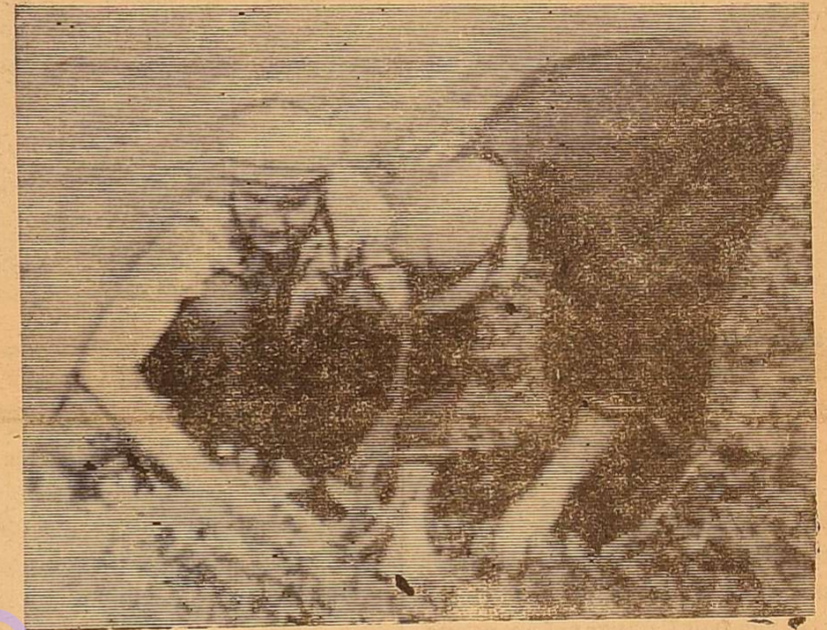
Л. ВІТАЛЬЄВА.

Зі справжнім ентузіазмом

28 і 29-го травня весь колектив викладачів, студентів та службовців нашого університету виїжджав на весняно-польові роботи у колгоспи та радгоспи Одеської області.

Перед нашими товаришами стояло відповідальне завдання: за короткий строк зробити все можливе, щоб допомогти трудівникам колгоспних ланів вберегти врожай кукурудзи, соняшників та овочів від бур'янів.

Добре попрацював колектив філологічного факультету, який виїжджав на роботи 29 травня. Зі справжнім трудовим ентузіазмом працювали студенти II та III курсів.

На фото: група студентів філологічного факультету за роботою.

Закохані в майбутню професію

В лютому місяці цього року комітет комсомолу Одеського держуніверситету ім. Мечникова запропонував студентам механіко-математичного факультету працювати піонервожатими в школах. В школі № 13 прийшла студентка III курсу Валя Ланчева.

Дуже скромна, дещо навіть скромлива, вона, однак, зуміла швидко здружитися з учнями 6 «а» класу. За порівняно короткий час Валя провела велику роботу: організувала культпохід у кіно, підготувала і провела математичний вечір, організувала екскурсію на завод «Запчастина», де піонери під час обідньої перерви робітників своїми силами дали концерт. Вожата-студентка допомагала учням випускати фото-монтажі, стінгазети, працювала з учасниками художньої самодіяльності.

Значну допомогу в роботі з піонерами подала їй співкурсниця Зоя Павлідіс, яка поставила кілька танців. Зоя і Валя організували зустріч з студентом-індонезійцем Існаїні. Тепло і цікаво пройшла ця зустріч.

Мені хочеться від свого імені і від імені піонерів 6 «а» класу подякувати Валентині Ланчевій і Зой Павлідіс за сумлінну роботу з учнями, за вмілу організацію піонерської роботи, за чуйне ставлення до дітей, за те, що, незважаючи на молодість і недосвідченість, вони проявили справжній педагогічний такт, за те, що вони закохані в благородну професію педагога.

К. К. СИВКОВА,
класний керівник 6 «а» класу
школи № 13.

ДЛЯ ЛЮБИТЕЛІВ І СПЕЦІАЛІСТІВ

Багато хто знайомий з роботою Одеського відділення Всесоюзного астрономо-геодезичного товариства. Товариство об'єднує як спеціалістів, так і любителів астрономії і геодезії. Одеське відділення налічує 156 членів товариства, серед яких значна кількість студентів і викладачів нашого університету.

Переважно з студентів університету створено колектив спостерігачів на чолі з в. о. професора І. С. Астаповичем. Члени колективу спостерігають перемінні зірки, штучні супутники, метеорні потоки та ін. На основі своїх спостережень деякі студенти пишуть наукові роботи.

При товаристві створено юнацьку секцію; наші студенти Романов, Роцина та ін. розпочали свою наукову діяльність саме в цій секції.

В. СМІРНОВ.

СИМПОЗИУМ З ТЕОРЕТИЧНОЇ ФІЗИКИ

Кафедра теоретичної фізики нашого університету спільно з Інститутом фізичних проблем АН СРСР взяла на себе ініціативу організації Всесоюзного симпозиуму з теорії твердого тіла і нових методів квантової статистики. До Одеси з'їхались фізики з усіх кінців Радянського Союзу. Прибули представники Москви і Ленінграда, Новосибірська і Києва, Кишинєва та ін. міст. З метою прочитати доповідь на симпозиумі прибув професор Колумбійського університету (США) Дж. М. Люттінгер.

— Організація такого симпозиуму, — говорить доктор фізико-математичних наук професор Л. Є. Гуревич, — надзвичайно цікаве по-

чинання. Квантова статистика — дуже важливий напрямок сучасної теоретичної фізики, в розробці якого радянським вченим належить багато ідей, що успішно втілюються в життя. Ми надали перевагу симпозиуму перед конференцією, через те, що це дає можливість читати ґрунтовні доповіді з широким обговоренням, а не викладати результати, як це буває на конференції. Безсумнівно, зустрічі вечірних приведуть до ще пліднішого співробітництва радянських фізиків. Ми дуже вдячні Одеському університету за добру організацію такої трудомісткої справи.

— Наш симпозиум переслідує 2 мети, — говорить лауреат Сталін-

ської премії доктор фізико-математичних наук І. М. Халатников. — Насамперед, симпозиум має науково-методичний характер, оскільки він дає можливість фізикам-теоретикам зустрічатись і обговорювати проблеми, які стоять перед сучасною фізикою. З другого боку, він має і науковий характер; на симпозиум представлені як оригінальні роботи, так і оглядові доповіді. Ми свідомо обрали для обговорення вузьку галузь фізики. Це сприятиме плідотворнішій і конкретнішій дискусії. Слід відзначити, що організація симпозиуму чудова. Ми передбачаємо зробити традицією щорічні симпозиуми при Одеському університеті.

М. КОВАЛЕНКО.

ЗВІТНО-ВИБОРНІ ПАРТІЙНІ

НА МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНОМУ

21 травня ц. р. комуністи механіко-математичного факультету зібралися на чергові звітно-виборні збори.

У звітній доповіді т. Алексеевої проаналізована діяльність партійної організації за час від листопада 1960 р. по травень 1961 р. Відзначивши ряд корисних заходів, скерованих на поліпшення учбово-методичної, наукової і виховної роботи на факультеті, доповідачка приділила значну увагу питанням поліпшення стилю роботи партійного бюро. Партбюро розробило заходи по втіленню в життя цінних пропозицій комуністів на попередніх звітно-виборних зборах.

Зріс рівень ділової критики і самокритики в роботі комуністів, деканату, кафедр. Дійовішими були заходи в боротьбі за успішність і відвідування. На факультеті велика увага приділялась питанню піднесення рівня педагогічної майстерності викладацького складу. За звітний період звання професора присвоєно М. І. Гаврилову, захищено 2 кандидатські дисертації, а одна представлена на захист.

Т. Алексеева відзначила деякі зрушення у виховній роботі. Рівень свідомості студентів значно зріс, доказом чого може служити той факт, що всі п'ятикурсники виявили бажання працювати в школах віддалених районів країни.

Разом з тим у звітній доповіді було вказано на ряд недоліків, які заважають в роботі партійної організації факультету. Зокрема, в доповіді підкреслено, що у виховній роботі покищо спостерігається елемент формалізму, мало уваги приділялось естетичному вихованню студентства, слабо включився в роботу новий склад комсомольського бюро факультету.

У своєму виступі т. Коханов говорив про необхідність зміцнення дисципліни на факультеті і боротьби проти її порушників. Т. Каспар'ян вказав на слабку допомогу ректорату у зміцненні матеріальної бази факультету, особливо кафедри механіки. Т. Дихан у своєму виступі підкреслив, що окремі члени партбюро працювали не досить енергійно, звалюючи всю роботу на секретаря.

Склад новообраного бюро такий: В. А. Алексеева (секретар), В. О. Коханов, К. А. Норкін, П. О. Христиненко, М. С. Синуков.

У ХІМІКІВ

Звітно-виборні партійні збори хіміків пройшли в дусі розгорнутої критики і принципового ставлення до своїх успіхів та недоліків.

У звітній доповіді секретаря партбюро О. В. Богатського і виступах інших комуністів значне місце відводилось питанням виховної, навчальної, наукової та пропагандистської роботи. Партійною освітою був охоплений майже весь колектив факультету. Професорсько-викладацький склад, лаборанти кафедр та інженери лабораторій підвищували свій ідейно-теоретичний рівень шляхом самостійного навчання, шляхом навчання в гуртках поточної політики. Два співробітники факультету навчаються у вечірньому університеті марксизму-ленізму. Колективом агітаторів була проведена велика робота по підготовці і проведенню виборів до народних судів та місцевих Рад.

В галузі навчальної і наукової роботи партійне бюро скеровувало свою діяльність на втілення в життя історичних рішень ХХІ з'їзду партії і пленумів ЦК КПРС про зв'язок школи з життям. Що стосується перспектив, то необхідно на засіданні Вченої Ради, деканату чи партійного бюро обговорити питання про стан підготовки аспірантів. Слід також домогтися розв'язання питання про підготовку кадрів вищої кваліфікації з середовища студентів.

Істотним недоліком в навчальному процесі є послаблення адміністративного і громадського контролю за ходом навчального процесу. Велике значення для навчального процесу має розширення учбово-матеріальної бази факультету; це особливо стосується кафедри органічної і неорганічної хімії. Необхідно також поліпшити методику викладання на вечірньому і заочному відділах.

Після тривалої перерви хімічний факультет став місцем проведення міжвузівських нарад і конференцій. Це факт позитивний. Але і досі не розв'язане питання про тісніший зв'язок з хімічними кафедрами інших вузів міста. Незадовільні справи і з господарською тематикою.

Склад нового партійного бюро хімічного факультету такий: О. В. Богатський (секретар), А. І. Позівун, І. І. Бурштейн, А. В. Гриньова, Т. Н. Федотова.

— В учбовій і виховній роботі партійна організація факультету, — сказав у звітній доповіді секретар партбюро Г. А. В'язовський, — керувалась рішеннями партії і уряду про зміцнення зв'язку вищої школи з життям.

У світлі цих постанов деканат і кафедри провели значну роботу: були перебудовані курси лекцій, введені нові спецкурси і спецсемінари, збільшена кількість годин для залікової педпрактики, введено педагогічне стажування на V курсі.

Деканат та партійна організація створили спеціальні комісії, які вивчали становище з читанням лекцій на заочному відділі. Значно поліпшилась допомога з боку кафедр студентам-заочникам.

Доповідач зупинився на завданнях агітаційної та політико-виховної роботи. Якість проведення політгодин в групах значно підвищилась. Цьому сприяла серйозна робота кращих агітаторів, таких як тт. Берловська, Міжевська, Кузякіна та ін. Популярністю серед студентів користувались політгодини

ЗА ЗГУРТОВАНІСТЬ КОЛЕКТИВУ

На звітно-виборних партійних зборах історичного факультету секретар т. Чухрій у звітній доповіді зазначив, що партійна організація факультету всю свою роботу проводить під гаслом гідної зустрічі ХХІІ з'їзду КПРС. Партійне бюро значну увагу приділяло внутріпартійній роботі. Партійні доручення були однією із форм партійного виховання.

На факультеті значно піднесено рівень учбової роботи. В першому семестрі історики вийшли на пер-

ше місце по успішності. Добре вчилися студенти-комуністи.

У доповіді відзначалась активна роль комуністів кафедр, робота яких скерована на піднесення ідейно-теоретичного рівня викладання, поліпшення роботи семінарських і практичних занять. На I, II, III курсах партійні групи контролювали роботу кожного студента, знайомились з досвідом кращих студентів.

Предметом повсякденної уваги комуністів кафедр була наукова

робота. Однак робота з аспірантами ще не зайняла належного місця в діяльності бюро. Слабко контролює роботу кафедр з ними і Вчена Рада. Наукова робота студентів якісно поліпшилась, але більшість комуністів III, II та I курсів в наукових гуртках участі не беруть.

Особлива увага приділялась проведенню політзанять, на яких вивчалися матеріали Народи представників комуністичних і робітничих партій, січневого Пленуму ЦК КПРС. Було проведено кілька політгодин на тему: «Рівняння на маяки», «Назустріч ХХІІ з'їзду партії» та ін. Проте партбюро ще не домоглося того, щоб всі викладачі повсякденно вели виховну роботу серед студентів.

У своєму виступі т. Меліхов зупинився на питанні виховання. Він зауважив, що на факультеті можна спостерігати випадки грубої поведінки, неповаги один до одного серед студентів і викладачів. Декан факультету часто не рахується з думкою завідуючих кафедрами викладачів.

П. А. Некрасов звернув увагу на те, що на факультеті покищо не зовсім задовільні справи, пов'язані з питанням перебудови школи.

Л. Х. Калустян відзначив, що виховна агітаційна робота на історичному факультеті поставлена краще, ніж на інших факультетах, але покищо є немало випадків формалізму. Необхідно краще організувати навчання партгорців, історики повинні ширше проводити наукову роботу, сміливіше братися за проведення наукових конференцій і домагатися повної згуртованості колективу викладачів і студентів.

До складу нового партійного бюро обрано таких товаришів: П. Г. Чухрій (секретар), В. М. Немченко, К. Г. Мигаль, О. П. Дроздова, Л. Луценко, Л. О. Готовський.

КРИТИКА БУЛА ВІРНОЮ

23 травня відбулись звітно-виборні збори партійної організації факультету іноземних мов. Доповідач — секретар партбюро Є. І. Дятлов та виступаючі у дебатах відзначили, що партійне бюро провело певну роботу, спрямовану на підвищення успішності, поліпшення політико-виховної роботи серед студентів і викладачів.

За звітний період партбюро багато уваги приділяло перебудованню роботи кафедр в зв'язку з перетворенням інституту іноземних мов у факультет. Трохи покращилась виховна робота серед студентів, особливо в гуртожитку, колектив якого займав цього року 2-е місце серед вузівських гуртожитків району. Більше читалось лекцій для викладачів і студентів на природно-наукові і політичні теми.

Більше уваги питанням виховання стали приділяти кафедри, особливо французької і німецької філології.

Однак в роботі партбюро були й істотні недоліки. Так, партійна організація послабила керівництво комсомольським бюро, члени якого не мають досвіду роботи і потребують допомоги.

На факультеті досі мають місце

такі ганебні явища як запізнення і пропуски лекцій без поважних причин.

Як відзначали учасники зборів, деяка вина в цьому припадає на декана факультету Я. Я. Нейдорфа, який не вжив рішучих заходів для того, щоб навести порядок на факультеті. Висловлювалась думка, що для факультету необхідна ставка заступника декана.

Виступаючі в дебатах тт. С. С. Флякс, Л. В. Байдак, Є. М. Григорук, В. О. Кухаренко та ін. піддали критиці роботу партбюро, вказували на недоліки в роботі. Серйозна критика була спрямована на адресу відділення англійської мови за факти грубого порушення дисципліни (32 і 44 групи) збори даремно чекали, що комуністи, які працюють на англійському відділі, зможуть розповісти про причини такого становища, але останні відмовчувались.

В прийнятому рішенні намічено заходи для поліпшення всієї партійної роботи на факультеті.

Обрано новий склад бюро: В. Л. Яроцьук (секретар), М. П. Мудесілі, Я. Я. Нейдорф, Є. М. Григорук, Б. О. Щербін.

ЗБОРИ КОМУНІСТІВ ФІЛФАКУ

за їх власним вибором: екскурсії на підприємства, зустрічі з передовиками виробництва.

В галузі наукової роботи за звітний період є значні зрушення. Були проведені наукові конференції, присвячені Потебні, Толстому, Шевченкові, Тичині та ін. Виконані як індивідуальні, так і колективні плани; видано ряд тематичних збірників, частина з них підготовлена до друку. На факультеті працюють II студентських наукових гуртків, але всі вони активну роботу розгорнули тільки в другому семестрі. А гурток по вивченню творчості Т. Шевченка (керівник-доц. М. О. Левченко) так і не розпочав своєї роботи. НСТ повинно врахувати такий стан речей і потурбуватись, щоб тематика гуртків складалась заздалегідь, до початку нового учбового року. Тільки так можна забезпечити безперервність роботи гуртків.

Багато уваги і часу роботі з комсомольською організацією приділяв член партбюро В. П. Дроздовський. Але, як зазначає доповідач, ті недоліки, що були характерні

для минулого року покищо не ліквідовано. Головні з цих недоліків: відсутність масової активності комсомольців; не створено комсомольського активу; серед комсомольців немає справжньої критики і самокритики. Значно знижена можливість до комсомольців; в деяких випадках скоювалась їх ініціатива непотрібним опікуванством.

Профспілкова організація працювала в цьому році краще. Значно більше зусиль вкладено в організацію шефської роботи, лекторського бюро студентів, художньої самодіяльності.

На факультеті слід спеціально зайнятися питанням організаційно-го зміцнення ДТСААФ.

Комуністи, як і виступили в дебатах, звернули увагу на те, що деканат і партбюро повинні більше цікавитися роботою кафедр, якістю читання лекцій, організувати взаємовідвідування лекцій (Л. В. Берловська, І. Є. Грицютенко, Б. О. Шайкевич та ін.).

На роботі комуністів-студентів детально зупинився т. Басенко. Він говорить, що комуністи-студенти

намагались бути в центрі життя факультету, Горбова і Кузь допомагали факультетському комсомольському бюро.

В. Н. Ромашук у своєму виступі зауважив, що партгрупи покищо не відіграють провідної ролі в житті груп і курсів.

Питання виховання присвятили свої виступи декан факультету І. М. Дузь, секретар парткому Л. Х. Калустян та інші товариші. Вони звернули увагу на те, що на факультеті необхідно підняти трудову дисципліну, налагодити організаційську роботу, що партбюро повинно серйозно зайнятися питанням піднесення кваліфікації викладачів, вихованням у них вимогливості до себе, принциповості.

До складу новообраного бюро увійшли тт. Г. А. В'язовський, І. М. Дузь, А. Горбова, Л. А. Жаборок, Н. А. Москаленко, А. К. Смольська, В. П. Дроздовський, Секретарем обрано В. П. Дроздовського.

ЗБОРИ

З ПРИНЦИПОВИХ ПОЗИЦІЙ

23 травня відбулися звітно-виборні збори партійної організації фізичного факультету. У звітній доповіді секретаря партбюро Т. Я. Сьори підбито підсумки діяльності партійної організації за період від листопада місяця 1960 р.

Доповідач відзначив, що, виконуючи рішення XXI з'їзду КПРС, січневого Пленуму ЦК КПРС і Пленуму ЦК КПУ, а також рішення обласної, міської і районної конференцій та рішення минулих звітно-виборних зборів комуністів фізфаку, партійна організація факультету провела певну роботу по поліпшенню постановки наукової, учбової, політико-виховної роботи.

За звітний період децю поліпшилась успішність студентів, зміцнилась дисципліна. Кафедри стали більше уваги приділяти самостійній роботі студентів. В результаті в цьому році факультет представив на університетський огляд 40 наукових студентських робіт, з них 26 кращих направлені на міжобласний огляд.

Що стосується наукової роботи, то на факультеті і в НДІФ досягнуто деяких успіхів. Захищена докторська дисертація доцентом Г. Л. Михневичем, представлена до захисту кандидатська дисертація В. К. Абалакіна. Окремі співробітники (Федосєєв, Поліщук, Голуб, Цвірко та ін) виступали з науковими доповідями на міжвузівських і всесоюзних наукових конференціях. Найближчим часом вийде з друку черговий збірник наукових робіт фізичного факультету та Інституту фізики.

Велика робота була проведена партійним бюро по піднесенню кваліфікації викладацького колективу кафедр, обсерваторії та Інституту фізики.

В нашій газеті від 18 травня ц. р. ми розпочали велику розмову про вивчення іноземних мов. У відповідь на матеріали, вміщені в тому номері,

Нам пишиць

„1 — 2“

Іноземна мова вивчається в університеті протягом трьох років. Нерідко студенти зневажливо ставляться до її вивчення. Цьому до деякої міри сприяє недостатня вимогливість викладачів.

Тимчасом для студентів старших курсів іноземна мова стає хорошим помічником у справі поглиблення спеціальних знань. В своїх курсових та дипломних роботах студенти часто використовують іноземну літературу і періодику.

Коли студент звертається до зарубіжних джерел, іноді виявляється його недостатнє знання іноземної мови. Треба особливо відзначити, що студенти мають зовсім незначні навички розмовної мови.

Будь-який студент при достатній наполегливості може самостійно навчитись перекладати складні тексти, але, щоб правильно висловлювати свої думки усно іноземною мовою, необхідне тренування, розмовна практика. Дуже корисним заходом, який допоможе студентам набути деяких навичок усної мови, є цикл лекцій англійською мовою для викладачів, аспірантів та студентів природничих факультетів.

Перша лекція з цього циклу відбулася 26 квітня. На жаль, цікаву лекцію відвідало дуже мало студентів. Організатори цього циклу лекцій, звертаючись до присутніх на першій лекції, кинули гасло: «Один плюс один».

В свою чергу ми, студенти IV курсу механіко-математичного факультету, звертаємось до всіх студентів, які вивчають англійську мову, з закликком: «Один плюс два!»

Група студентів IV курсу механіко-математичного факультету.

КОРОТКИЙ РЕПОРТАЖ

(ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ГОСПЧАСТИНІ)

Увага! Починаємо наш репортаж з водної станції ОДУ. Хай не ображаються на нас деякі товари-

мо над своїми головами грудки глини. Обережно! Хтось скидає глину вниз. Знайо-

має т. Український.— Але що я зроблю один? Поскидаю трохи глини зверху, внизу утопчу і знов лізу вгору.

Його підтримує боцман станції т. Фарастьянов. «Наша справа,— каже він,— слідкувати за експлуатацією човнів та за станом водної станції (фото № 2). Але станції ще немає. Потрібні люди, багато людей, транспорт. Але нічого немає. Інколи завітають 1—2 студенти для «відробки годин з фізвиховання» — і все...»

Зрозуміло, що при такому ставленні до справи, ми чекатимемо відкриття водної станції ще не один місяць.

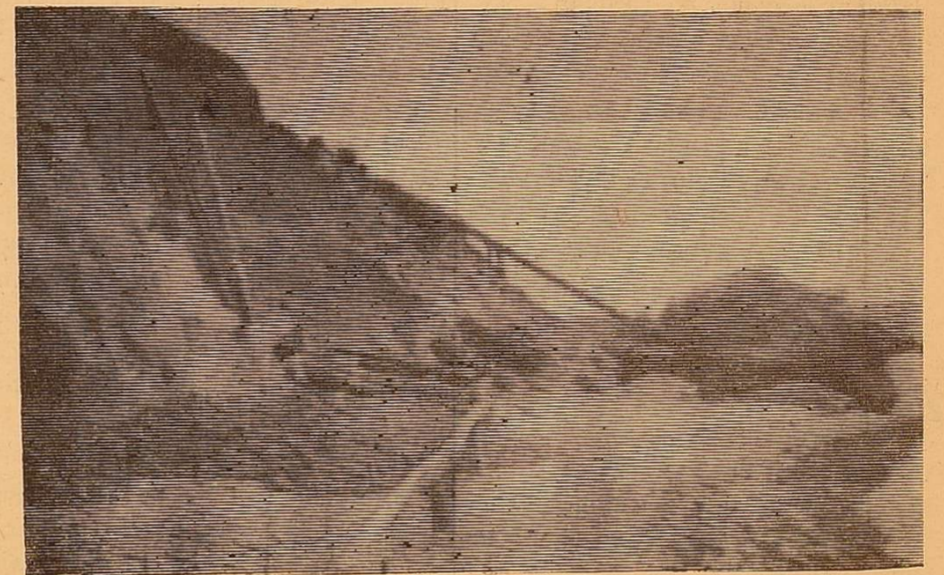
По дорозі ми зайшли на стадіон ОДУ. Такого доброго стадіону не

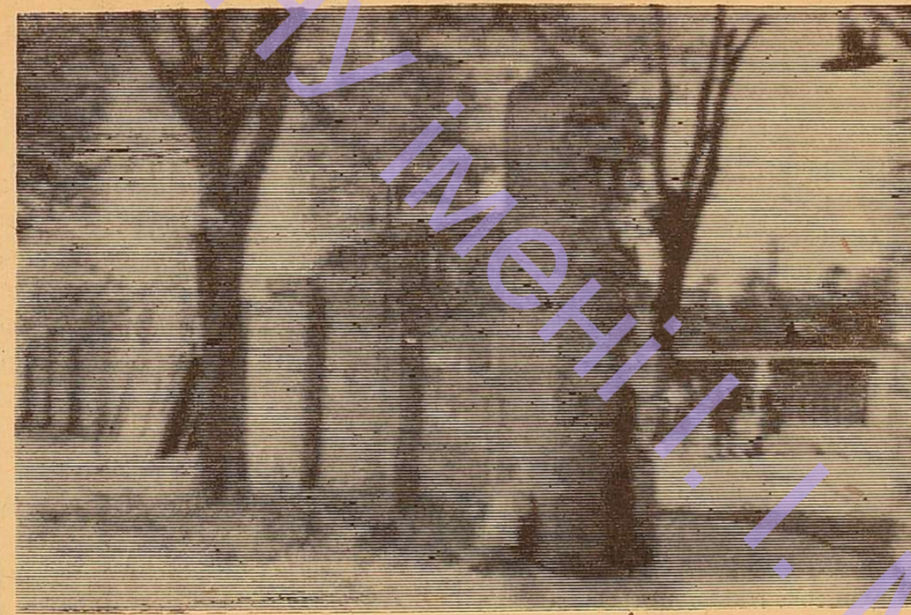
має сьогодні ми говоритимемо тільки про погане, бо час минає швидко, погода вже дозволяє студентам проводити покищо рідкі години дозвілля у моря, на своїй водній станції, яка... і досі не відкрита.

Мимось: це товариш Український, сторож водної станції. З лопатою в руках він вживає профілактичні

Можна гадати, що відкриття цієї станції відбудеться в цій семирічці. Ось вже наприкінці травня і огорожу для човнів намагались встановити і металеві сходи для спуску на пляж замовили на заводі (тільки ніяк не зберуться її привезти на станцію)... Тому нова естакада (завдяки нашій госпчастині) лежить на заводі, а кожний спуск на пляж по дерев'яних сходах (фото № 1) дає студенту право на присвоєння юнацького розряду з акробатики.

засоби проти зсувів. — Отак і проходять літні дні,—

має жоден, вуз міста, але подивіться на центральний вхід (фото № 3)!.. А на футбольному полі під дощем ржавили металеві ліжка. Тут готувались до відкриття спортивного табору. До цієї ж знаменної дати потрібно відкрити й водну станцію. Нагадуємо про це кафедри фізвиховання, комітету ЛКСМУ і насамперед — госпчастині.

Зустрінемось на відкритті спортивного табору!

Рейдова бригада «ЗНК»: В. ГОНЄВ, Л. НІКУЛІНА, В. НЕСТЕРОВА.

Фото В. ГОНЄВА.

ДАВАЙТЕ ДРУЖИТИ

З кожним роком зростають культурні зв'язки нашого народу з зарубіжними країнами. Проходить обмін делегаціями, зокрема молодіжними.

В травні минулого року з черговим поїздом дружби прибула делегація молоді з НДР. До складу делегації, що налічувала 300 чол., входили студенти, солдати, службовці, трудівники сільського господарства та ін.

Того дня ми познайомились з деякими з них. Р. Мооль служив у повітряному флоті, тепер — студент-біолог. П. Хайнрих, також студент, в цьому році знову хоче відвідати нашу країну.

Вже кілька років ми листуємось з М. Роер. Во на працює старшим бухгалтером, її цікавить все: і як ми навчаємось, і як відпочиваємо.

Друзі пишуть, що їм хочеться ще раз побачити сонячну Одесу, нашу чудову Москву з її визначними місцями. У себе в Німеччині вони часто згадують свою поїздку по Радянському Союзу.

Наше листування з німецькими друзями допомагає нам у вивченні німецької мови. Ми листуємось з ними німецькою мовою, а це дуже важливо, якщо хочеш добре вивчити мову.

Дружба народів — запорука миру і безпеки. Тож давайте будемо дружити!

М. ЛОЩИНІНА, Е. ФОМІНА.

В 16-му номері «ЗНК» викладач Л. К. Стасенко розповіла про роботу гуртка англійської мови. Наш фотокореспондент побував на одному з занять гуртка, яким керує Л. К. Стасенко.

ДО 100-РІЧЧЯ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СТОРІНКИ СЛАВНОГО МИНУЛОГО

М. М. ТРИГОНІ

Ім'я Михайла Миколайовича Тригоні нерозривно пов'язане з революційним народництвом 60-х — 70-х років XIX сторіччя, з організацією «Народна воля», одним із значущих діячів якої він був.

М. М. Тригоні народився в 1850 р. в м. Симферополі. Він походив з досить заможної і культурної дворянської сім'ї.

Першим його вихователем була мати — сестра відомого письменника К. Станюковича, жінка ліберальних (на той час і для свого класу) поглядів. Глибокий слід у свідомості Тригоні (тоді 14-річного підлітка) залишили різкі критичні зауваження матері на адресу деспотичної поведінки царського самодержавства, яке жорстоко придушило польське повстання. Від матері він також вперше довідався про Герцена і Гарібальді.

Після закінчення гімназії М. М. Тригоні вступив до Петербурзького університету, а через кілька місяців перевівся до Новоросійського на юридичний факультет. Під час перебування в гімназії і особливо в університеті Тригоні дуже цікавився передовою громадською думкою. Ще будучи гімназистом, він захоплювався прогресивними журналами того часу, познайомився з багатьма забороненими творами Белінського, Добролюбова, Чернишевського, Писарева, а в університеті — з ідеями Фур'є, Сен-Сімона, Кабе та ін. Великий вплив на формування світогляду Тригоні зробив його близький друг і товариш по гімназії та університету А. І. Желябов (згодом організатор і керівник «Народної волі»).

**

Під час навчання в Новоросійському університеті Тригоні брав участь в нелегальному революційному студентському гуртку, душею якого був А. Желябов. В 1874 р. Тригоні закінчив університет зі званням «дійствительного студента». Вже в цей початковий період своєї революційної діяльності за дорученням місцевої організації революціонерів-народників він в Одесі пропагандистську роботу серед молоді і офіцерів-артилеристів.

В 1879 році Тригоні приєднався до народницької організації «Народна воля». З осені 1880 р. він як член виконавчого комітету «Народної волі» очолював діяльність по створенню місцевої організації народовольців в Одесі. З метою конспірації він поступив на службу помічником присяжного повіреного при Одеському окружному суді. Така службова посада була досить зручною для конспіративної діяльності: вона давала можливість, не викликаючи підозри, всюди бувати і всіх приймати. Головне найближче завдання, що стояло перед Тригоні, полягало в організації пропаганди серед робітників, учнівської молоді і військових.

Йому вдалося створити кілька студентських гуртків, а також кілька гуртків військових. Гуртки посилено постачалися нелегальною літературою, яка закликала до повалення ненависного царського самодержавства. Велику допомогу в організації пропаганди серед військових (спочатку офіцерів, а потім і солдатів) Тригоні

подав полковник-народоволец М. Ю. Ашенбреннер. Але найактивніша діяльність М. М. Тригоні в Одесі була пов'язана з пропагандою серед робітників, в першу чергу фабрично-заводських. В 1880 р. Тригоні була організована народовольницька «робітничка група», яка об'єднувала значне число робітників (близько 200) і складалася з кількох гуртків.

Зуть пропаганди, яку М. М. Тригоні розгорнув серед робітників Одеси, полягала у різкій критиці деспотичного самодержавства, у викритті його вад, у закликах піднятися на боротьбу з ним для того, щоб змінити державний лад в Росії, добитися політичної свободи, без якої, як він неодноразово підкреслював, неможливі навіть незначні соціальні поліпшення.

Позитивним у цій пропаганді було, насамперед, визнання необхідності політичної боротьби з царським самодержавством і заклик вести її. Однак ця політична боротьба зводилася до ряду терористичних актів проти окремих представників царської влади та самого царя.

Поряд з політичною пропагандою, в тісному зв'язку з нею, велася культурно-освітня робота. Особлива увага приділялась науково-атеїстичній пропаганді.

**

Пропагандою були охоплені не тільки робітники — члени «робітничої групи». В свою чергу Тригоні виховував з них пропагандистів, які вели політичну пропаганду серед робітників у себе на фабриці, заводі, в майстерні. Крім того, деякі з них відкомандировувались для пропаганди серед солдатів і матросів.

Регулярно 2—3 рази на тиждень з членами «робітничої групи» провадилися заняття і співбесіди. Періодично члени «робітничої групи» сходились на конспіративні збори, обговорювали поточні справи, намічали плани на майбутнє. Члени групи доповідали про становище справ у себе на фабриці чи заводі, про те, яка література особливо користується великим попитом, про настрої робітників і т. д. Тут же Тригоні постачав їх нелегальною літературою, яку їм треба було розповсюдити на підприємствах, де вони працювали.

Слід відзначити, що пропаганда велася не тільки серед постійних кадрів фабрично-заводських робітників. З ініціативи Тригоні велика увага приділялась пропагандистській роботі серед робітників-сезонників—мулярів, теслярів, штукатурів і т. д.

З селянами М. М. Тригоні безпосереднього зв'язку не мав. Однак через сільських вчителів він налагодив доставку нелегальної літератури в села Херсонської губернії. Роль провідників народницьких ідей серед селянства виконували також робітники-сезонники, тісно пов'язані з селом.

Всю цю революційно-демократичною діяльністю керував Ми-

хайло Миколайович Тригоні. Він багато і напружено працював, невтомно розширюючи сферу своєї діяльності, охоплюючи нею все нові і нові верстви населення. Невичерпна енергія, великі організаторські здібності, неабиякий розум швидко здобули йому в Одесі авторитет і популярність. Організована ним народовольницька «робітничка група» стояла в ряді найсильніших в Росії і була розгромлена в квітні 1881 р. внаслідок зрадницьких показань Меркулова.

М. М. Тригоні був одним із тих народовольців, які, визнаючи єдиним засобом боротьби з царським самодержавством індивідуальний терор, в той же час не припиняли революційної пропаганди серед народних мас, намагаючись підняти їх на окремі, не зв'язані між собою і тому приречені на провал виступи, спрямовані проти царського деспотизму, його окремих захисників.

Царський уряд ще восени 1880 р. зробив спробу арештувати М. М. Тригоні. Проте царські жандарми були введені в оману тим, що шукали Тригоні за його підпільною клікою «Мілорд», тоді як він в цей час жив легально під своїм власним прізвищем.

В кінці січня 1881 р. виконавчий комітет «Народної волі» викликав Тригоні до Петербурга для обговорення ряду важливих питань. Мова йшла про посилення індивідуального терору. 1 березня 1881 року народовольцем І. Гриневицьким за рішенням виконавчого комітету був убитий цар Олександр II. У відповідь на це царський уряд почав кампанію репресій проти «Народної волі». Керівники її арештовуються, організація розгромлена. 27 лютого 1881 р. арештовано М. М. Тригоні. В числі 20 народовольців він був відданий до суду «Особого Присутствия Правительствующего Сената для суждения дел о государственных преступлениях», який проходив 8—15 лютого 1882 р. Михайла Миколайовича присуджують до 20-річної каторги з позбавленням всіх станових прав «за возбуждение к бунту одесских рабочих».

Після суду М. М. Тригоні був заточений до Трубецького бастіо-

ну, а згодом до Олексіївського равеліну Петропавлівської фортеці; в 1884 р. його було переведено до Шлісельбурзької фортеці, в застінках якої він залишався аж до закінчення двадцятирічного строку каторги — до 1902 р.

**

Протягом всього періоду ув'язнення Михайло Миколайович Тригоні стоїчно зносив наругу і приниження, на які були особливо щедри царські кати. З гнівом і презирством писав він згодом у своїх спогадах про тупість тюремного начальства Петропавлівської фортеці, яке вирішило, так би мовити, відчутно продемонструвати «державним злочинцям», яких благ земних вони позбавились з власної вини. Для цього їх на один день одягли в хороший одяг і подали вишуканий обід. «Мимоволі думалось, — писав М. М. Тригоні, — як далекі всі ці «державні люди» до розуміння психології революціонерів. Для цих мудрих саванників вище тонкої білизни, красивого чобота, жирного і салодкого шматка нічого немає...»

Жодного слова жалкування про обраний тернистий шлях революціонера в деспотичній Росії, жодного слова каяття, жодного прохання про пом'якшення винесеного вироку не дочекались царські кати від М. М. Тригоні.

М. М. Тригоні був одним з тих видатних революціонерів-народників, яких царське самодержавство вишало і гноїло в тюремних застінках, але не могло зламати. На запитання начальника штабу корпусу жандармів, що примусило Тригоні, людину з університетською освітою, з громадським положенням і матеріальними достатками, стати в ряди революціонерів, Михайло Миколайович з гордістю відповів: «Мої переконання. Є щось вище, ніж дипломи, громадське становище і матеріальні достатки. Це — обов'язок по відношенню до поневоленого народу... іншого шляху, крім революційного, немає».

**

20 років ув'язнення в Петропавлівській і Шлісельбурзькій фортецях здалися царському уряду не достатнім покаранням для такого революціонера, як Тригоні. В результаті було наказано зіслати його на о. Сахалін (с. Риковське, Тимовського округу).

Уряд продовжував побоюватись цього бунтаря-пропагандиста. Про це свідчить відповідь царського міністра Сип'ягіна на прохання когось із друзів М. М. Тригоні зіслати його куди-небудь поближе. Міністр безапеляційно відповів: «Ближче ніяким чином неможна!»

Але і на Сахаліні церberi царизму не залишали М. М. Тригоні без нагляду і в міру можливостей намагались відгородити інших зісланців від його «розбещуючого» впливу. Прикладом може служити такий факт. В 1902 р. на о. Сахалін прибуло двоє політичних зісланців Гаврилов і Єрмаков. З ними повинен був зустрітися М. М.

Тригоні. Однак місцеве начальство відмовилось видати йому відповідну перепустку, побоюючись «як би він, давній революціонер, не зробив на нас, новачків, — згадує Єрмаков, — поганого впливу».

В його очах він залишився бунтарем-шлісельбуржцем. Коли спалахнула російсько-японська війна, Тригоні було дозволено залишити о. Сахалін і переїхати в Приморську область або Амурський край. М. М. Тригоні вирішив поселитися в м. Благовещенську. Однак тамашній губернатор відмовив йому у візі, побоюючись, що поява в місті колишнього шлісельбуржця М. М. Тригоні ще більше посилює збудження, яке панувало серед населення. Поки Тригоні шукав губернатора, який «ризикнув би» його прийняти, японці захопили о. Сахалін.

В Японії, куди Тригоні потрапив як полонений (японці вивезли всіх «політичних» з о. Сахаліна в Японію, звідки їх через кілька тижнів доставили у Владивосток), він, разом з іншими політичними зісланими, вів революційну пропаганду серед полонених російських солдатів і офіцерів.

Протягом двох тижнів, проведених в Японії, М. М. Тригоні був у центрі уваги японської громадськості. Його відвідували десятки кореспондентів різних газет, йому писали листи, надсилали телеграми. В Японії він познайомився з відомим прогресивним американським журналістом і мандрівником Д. Кеннаном. Останній у своїх спогадах тепло відгукується про М. М. Тригоні. Він пише, що протягом 20 років зберігав у себе фото М. М. Тригоні, стійкого революціонера, енергійної і високоосвіченої людини, якого царське самодержавство 2 десятиріччя тримало в тюрмі.

Із заслання М. М. Тригоні повернувся після жовтневої амністії 1905 р., на яку вимушене було піти царське самодержавство, до смерті налякане зростанням революційного руху.

23 роки, проведені у в'язниці і на засланні, підкосили колись міцний організм М. М. Тригоні. Із заслання він повернувся майже сліпим. Грудна жаба і прогресуюча сліпота були наслідком 20-річного перебування в одиночному ув'язненні в «знаменитому» Олексіївському равеліні і Шлісельбурзькій фортеці.

Помер М. М. Тригоні 17 липня 1917 р. в Балаклаві.

Утопічна ненаукова теорія і помилкова тактика народовольців визначили невірний, приречений на поразку, шлях боротьби з царатом. При всьому цьому революційне народництво, представником якого був Михайло Миколайович Тригоні, відіграло важливу роль у розвитку революційного руху в Росії, сприяло послабленню царського самодержавства і пробудженню народних мас.

В. СКРИЛЬОВА.

Заст. редактора
М. В. ПАВЛЮК.